

VODIČ ZA AKTIVNE GRAĐANE

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

Ovaj projekt se provodi uz financiranje Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade u okviru poziva za prijavu projekata usmjerenih mladima za financijsku potporu iz raspoloživih sredstava dijela prihoda od igara na sreću i Državnog proračuna za 2021. godinu.

Ukupna vrijednost projekta: 101.625,00 HRK

Sufinanciranje Središnjeg državnog ureda za demografiju i mlade: 92.325,00 HRK

Nositelj: Udruga za održivi razvoj Pozitiva Samobor

Partner: Pučko otvoreno učilište Samobor

Razdoblje provedbe: 01.01.- 31.12.2022.

MLADI ZA ZAJEDNICU

CILJEVI PROJEKTA

Glavni cilj projekta je povećanje razine informiranosti i razumijevanja funkcioniranja lokalnih procesa odlučivanja, razvijanje odgovornosti za aktivno sudjelovanje u odlučivanju te poticanje građanske angažiranosti mladih u Gradu Samoboru i Gradu Svetoj Nedelji.

Specifični ciljevi projekta su:

- razvijanje znanja sudionika o strateškim dokumentima te o procesima donošenja odluka od interesa za mlade na lokalnoj i regionalnoj razini;
- povećanje razine informiranosti mladih o savjetima mladih i organizacijama civilnog društva te poticanje uključivanja u njihov rad;
- uspostava i sustavno promicanje dijaloga između mladih i donositelja odluka na lokalnoj razini;
- osposobljavanje sudionika za poštivanje različitosti i toleranciju te za aktivno i odgovorno sudjelovanje u demokratskom društvu.

O AKTIVNOM GRAĐANSTVU

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

ŠTO ZNAČI AKTIVNO GRAĐANSTVO?

Aktivno građanstvo znači uključivanje ljudi u njihove lokalne zajednice i demokraciju na svim razinama, od naselja i gradova do aktivnosti diljem zemlje. Aktivno građanstvo može biti malo kao kampanja za čišćenje ulice ili veliko kao obrazovanje mladih ljudi o demokratskim vrijednostima, vještinama i sudjelovanju. Aktivno građanstvo jedan je od najvažnijih koraka prema zdravim društvima, posebno u novim demokracijama.

Kako mi to razumijemo, aktivno građanstvo je kombinacija znanja, stavova, vještina i djelovanja kojima je cilj pridonijeti izgradnji i održavanju demokratskog društva. Aktivno građanstvo podupire demokratsku suradnju koja se temelji na prihvatanju univerzalnih ljudskih prava i vladavine prava, cijeni različitost i uključuje cijelu zajednicu.

Obrazovanje za stjecanje ovih znanja te razvoj i vježbanje vještina odvija se na svim razinama našeg zajedničkog društvenog života, ali obrazovanje u tome ima vrlo važnu ulogu.

- demografsko značenje - **pripadnost** određenom gradu, državi ili drugoj zajednici
- osobe koje aktivno koriste svoja **građanska prava** i ispunjuju svoje **građanske dužnosti**

PRAVA

- pravo na slobodu mišljenja i izražavanja
- pravo na slobodu informiranja
- pravo na neometano sudjelovanje u političkom životu

GRAĐANIN

OBVEZE

- pridržavati se Ustava i zakona
- čuvati i štititi javnu imovinu
- biti u suradnji s državom / donosiocima odluka
- vojna služba - u nekim državama

AKTIVAN GRAĐANIN

DOBAR
SUSJED

VOLONTER

ČLAN
ORGANIZACIJA

INFORMIRAN I
PROAKTIVAN

ODGOVORAN
BIRAC

AKTIVIST U
ZAJEDNICI

ČLAN
ZAJEDNICE

UKLJUČEN U
POLITIKU

EUROPSKI OKVIR ZA MLADE

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

POLOŽAJ MLADIH U EUROPSKOJ UNIJI

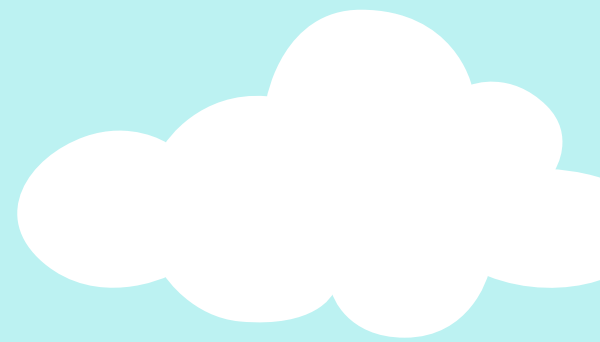
Aktivno građanstvo znači uključivanje ljudi u njihove lokalne zajednice i demokraciju na svim razinama, od naselja i gradova do aktivnosti diljem zemlje. Aktivno građanstvo može biti malo kao kampanja za čišćenje ulice ili veliko kao obrazovanje mladih ljudi o demokratskim vrijednostima, vještinama i sudjelovanju. Aktivno građanstvo jedan je od najvažnijih koraka prema zdravim društvima, posebno u novim demokracijama.

Kako mi to razumijemo, aktivno građanstvo je kombinacija znanja, stavova, vještina i djelovanja kojima je cilj pridonijeti izgradnji i održavanju demokratskog društva. Aktivno građanstvo podupire demokratsku suradnju koja se temelji na prihvatanju univerzalnih ljudskih prava i vladavine prava, cijeni različitost i uključuje cijelu zajednicu.

Obrazovanje za stjecanje ovih znanja te razvoj i vježbanje vještina odvija se na svim razinama našeg zajedničkog društvenog života, ali obrazovanje u tome ima vrlo važnu ulogu.

NACIONALNI PROGRAM ZA MLADE REPUBLIKE HRVATSKE

NACIONALNI PROGRAM ZA MLADE

Cilj Nacionalnog programa je unaprjeđenje aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje, svojim djelokrugom i nadležnostima, pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života sa svrhom njihove optimalne društvene integracije. U svakom pojedinom području definirani su posebni ciljevi koji se žele ostvariti kroz predložene mjere i zadatke, a odnose se na **mlade u dobi od 15 do 30 godina**.

Nacionalni program sadrži **opsežnu analizu stanja mladih** u Hrvatskoj, kao i **specifične ciljeve** za svako područje. Nacionalni program također za svaku pojedinu mjeru definira provedbene zadatke, nositelje i suradnike u provedbi, rokove provedbe, kao i indikatore provedbe.

Sveukupno **7 područja djelovanja** u skladu su s područjima određenima Strategijom Europske unije za mlade, a ona su sljedeća: obrazovanje, profesionalno osposobljavanje i usavršavanje u kontekstu cjeloživotnog učenja; zapošljavanje i poduzetništvo; socijalna zaštita i uključivanje; zdravlje i zdravstvena zaštita; aktivno sudjelovanje mladih u društvu; kultura i mladi te mladi u europskom i globalnom okruženju.

Nacionalni program također definira **preporuke** jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za razvijanje lokalnih, odnosno područnih (regionalnih) programa za mlade, osiguravanje prostora za provođenje aktivnosti udruga mladih i za mlade, sufinanciranje projekata i programa usmjerenih mladima, posebno Klubova mladih, Informativnih centara za mlade, centara za mlade i dr.

Prepoznajući probleme s kojima se susreću, ali i velike potencijale mladih te važnost djelovanja javnih politika usmjerenih mladima, Središnji državni ured za demografiju i mlade prepoznao je važnost proaktivnog djelovanja u smjeru stvaranja pozitivne, sveobuhvatne i inkluzivne politike za mlade, odnosno donošenja novog strateškog dokumenta u području mladih, a koji će obuhvatiti sva značajna prioritetna područja i mjere javnih politika za mlade usmjerene na poboljšanje uvjeta i kvalitete života mladih ljudi temeljene na aktualnim potrebama mladih.

Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 8. srpnja 2021. godine, donijela je Odluku o pokretanju postupka izrade **Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2022. do 2024. godine**.

Odlukom se zadužuje Središnji državni ured za demografiju i mlade da izradi Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2022. do 2024. godine. Cilj je da se novim strateškim dokumentom prikaže analiza stanja mladih u Republici Hrvatskoj kao i mjere za unaprjeđenje aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje, svojim djelokrugom i nadležnostima, pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života sa svrhom njihove društvene integracije.

STRUKTURIRANI DIJALOG MLADIH I DONOSITELJA ODLUKA

STRUKTURIRANI DIJALOG

Europska unija je 2009. godine uspostavila koncept strukturiranog dijaloga s ciljem **povezivanja mladih i donositelja odluka na svim razinama** (lokalna, regionalna, nacionalna, europska), kako bi mladi svojim idejama mogli utjecati na **razvoj politika za mlade**.

Strukturirani dijalog je proces **konzultacija** između donositelja odluka i mladih, koji osigurava da **mišljenja i preporuke mladih budu jedan od ključnih doprinosa u donošenju odluka i oblikovanja politika za mlade**. On se sastoji od jasno definiranih **faza** u kojima donositelji odluka i organizacije mladih postavljaju pitanja o temama koje su važne mladima diljem Europe, prikupljaju odgovore mladih, oblikuju prijedloge te ponovno prikupljaju komentare mladih na prijedloge prije nego što predstave konačne preporuke koje potom postaju dio politika za mlade. Na ovaj način mladi mogu **izravno utjecati na donošenje odluka**, a institucije mogu svoje odluke temeljiti na stvarnim potrebama mladih.

Proces konzultacija ne mora nužno biti vezan uz proces konzultacija na europskoj razini te se projekti strukturiranog dijaloga mogu koncentrirati na probleme i potrebe **lokalne zajednice** kako bi se poboljšao položaj mladih u općinama i gradovima (Jakovina, 2018.)

SUDJELOVANJE U DONOŠENJU ODLUKA

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

PARTICIPATIVNA DEMOKRACIJA

Aktivno građanstvo obuhvaća sve oblike građanskog aktivizma, odnosno svaku aktivnost koju građani poduzimaju s ciljem **uključivanja u proces donošenja, kao i primjene javnih politika na lokalnoj i i nacionalnoj razini.**

To može biti:

- glasanje na izborima;
- sudjelovanje u javnim raspravama;
- okupljanje na zborovima građana u mjesnim zajednicama;
- podnošenje inicijativa za rješavanje problema;
- podnošenje zahtjeva za slobodan pristup informacijam;
- davanje potpisa peticijama;
- akcije i različiti protesti kojima se jasno ukazuje na nepravilan rad organa vlasti.

TRANSPARENTNOST ODLUČIVANJA - POVJERENJE - ODGOVORNOST GRAĐANA

LOKALNA SAMOUPRAVA

Lokalne samouprave su građanima **najbliži donosioci odluka** u hijerarhiji jednog političkog sustava, te stoga one trebaju biti organi kojima se građani najčešće obraćaju jer građani najneposrednije doživljavaju upravo svoju lokalnu zajednicu.

Ljudi koji žive u nekom gradu ili mjestu **najbolje su upućeni u potrebe svoje zajednice** (npr. socijalne, kulturne), u probleme nekih skupina koje u njoj žive (npr. mladih, starijih osoba, osoba s invaliditetom), pa su stoga i **najpozvaniji da se uključe u njihovo rješavanje ili ih sami i pokušavaju riješiti**.

Djelokrug rada: uređenje naselja, komunalne djelatnosti, briga o djeci, primarna zdravstvena zaštita, odgoj i obrazovanje, kultura i sport, zaštita okoliša, protupožarna i civilna zaštita.

TKO PREDLAŽE I DONOSI ODLUKE U LOKALNOJ SAMOUPRAVI?

**GRADSKO
VIJEĆE**

Predstavničko tijelo
- donosi odluke
(opće akte)

GRADONAČELNIK

Izvršno tijelo -
priprema prijedloge
općih akata i
osigurava njihovo
izvršavanje

**MJESNI OBORI /
GRADSKE CETVRTI**

Mjesna samouprava -
neposredno sudjelovanje
građana u odlučivanju

KAKO SE UKLJUČITI U DONOŠENJE ODLUKA U TVOM GRADU?

LOKALNI IZBORI

Svake 4 godine - izbor predstavnika u mjesnoj samoupravi, gradonačelnika i gradskog vijeća

Idući izbori: svibanj 2025.

REFERENDUM

O pitanjima iz djelokruga predstavničkog tijela

1/3 članova predstavničkog tijela, gradonačelnik, 20% od ukupnog broja birača

Ishod je OBVEZUJUĆ

SAVJETODAVNI REFERENDUM

Raspisuje predstavničko tijelo o pitanjima iz svog djelokruga

Ishod NIJE OBVEZUJUĆ

PRIJEDLOG GRAĐANA

Predlaganje predstavničkom tijelu-donošenje određenog akta ili rješavanje određenog pitanja

Potpisom mora podržati 10% birača

Predstavničko tijelo je dužno raspravljati o prijedlogu i dati odgovor

PREDSTAVKE I PRITUŽBE

Na rad lokalne samouprave, upravnih tijela te nepravilan odnos zaposlenih u tim tijelima

Dužni su dati odgovor u roku 30 dana

**ŠTO JE I ŠTO RADI
SAVJET MLADIH?**

SAVJET MLADIH

Savjeti mladih osnivaju se kao **savjetodavna tijela** jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Njihova zadaća je **promicanje i zagovaranje prava, potrebe i interesa mladih** na njihovoj lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini.

Oni:

- omogućuju mladim osobama **sudjelovanje** u postupku i procesu službenog donošenja odluka od strane predstavnika vlasti;
- se temelje na **interesima i potrebama** mladih osoba da iz vlastite perspektive predlože promjene koje će zadovoljiti njih same i druge mlade osobe u zajednici u kojoj žive;
- predstavljaju **planski pristup** poticanju sveukupne participacije i kvalitete života mladih.

LOKALNI STRATEŠKI DOKUMENTI ZA MLADE

Ovaj projekt se provodi uz financiranje Središnjeg
državnog ureda za demografiju i mlade

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

GRADSKI PROGRAMI ZA MLADE

Gradski programi za mlade predstavljaju **strateške okvire, smjernice za poboljšanje života mladih, međusektorsku suradnju i jačanje sudjelovanja mladih u donošenju odluka na lokalnoj razini** s ciljem da se mladi aktivno uključe u političko-ekonomsko-društveni život svoje sredine i iskoriste svoje potencijale. Cilj kreiranja gradskih programa za mlade je unaprjeđenje aktivnosti tijela državne uprave, lokalne (regionalne) samouprave i javnih ustanova koje, svojim djelokrugom i nadležnostima, pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života sa svrhom njihove optimalne društvene integracije (Ministarstvo za demografiju, obitelj, socijalnu politiku i mlade, 2014).

Prednost gradskih programa za mlade kao lokalnih strateških dokumenata je **mogućnost praćenja napretka kroz realizaciju vremenski zadanih ciljeva**. Svi ciljevi i mjere u programima trebaju biti SMART (specific, measurable, attainable, relevant, time-bound) odnosno specifični, mjerljivi, dostižni i relevantni, smješteni u vremenske okvire u kojima će i moći biti provedeni.

Univerzalno zajedničko obilježje mladih jest njihova životna dob. Međutim, istraživači nisu jedinstveni u određivanju tzv. granica mladosti. Suglasje je postignuto oko određivanja donje granice na 15 godina života, dok se gornja granica za pripadnost mladima sve rjeđe zaustavlja na 25. godini, a najčešće na 30. godini, pri čemu se uočava tendencija pomicanja granice mladosti do 35. godine života (Ministarstvo socijalne politike i mladih, 2014).

Prema Ministarstvu socijalne politike, mladima u Republici Hrvatskoj smatraju se osobe od 15 - 30 godina. U skladu s navedenim, ciljana skupina gradskih programa najčešće su osobe od 15 do 30 godina.

OSTALI OBLICI AKTIVNOG GRAĐANSTVA

Ovaj projekt se provodi uz financiranje Središnjeg
državnog ureda za demografiju i mlade

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
demografiju i mlade

PUČKO
OTVORENO
UČILIŠTE
SAMOBOR

POZITIVA SAMOBOR
Udruga za održivi razvoj

BUNKER

KAKO JOŠ MOŽEŠ SUDJELOVATI U POBOLJŠANJU SVOJE ZAJEDNICE?

ČLAN DRUŠTVENE GRUPE

Sudjelovanje u različitim temaskim grupama i klubovima (sportskim, kulturnim, umjetničkim, političkim).

DOBAR SUSJED

Pomaganje ljudima koji žive u vašoj zajednici da budu aktivniji i manje ovisni o javnim uslugama. Možete pripaziti na susjedovu kuću dok je na putu, otići u kupovinu baki iz susjedstva ili pružiti informaciju o lokalnoj službi.

KONZULTANT

Davanje povratne informacije javnim tijelima o njihovim uslugama ispunjavanjem raznih upitnika ili sudjelovanjem u radu gradskih odbora.

VOLONTER

Davanje svog slobodnog vremena za poboljšanje lokalne ili javne usluge. To može biti neki uredski posao, dijeljenje svojih znanja i vještina kao što su informatički tečajevi, satovi kuhanja, kreativne radionice, ili treniranje sportskog tima.

AKTIVIST

Poduzimanje akcije za promjenu lokalne situacije kroz različite kampanje, uspostavljanjem mreže ili grupe, organiziranjem i potpisivanjem peticije, pokretanjem informativnih štandova i korištenjem medija za naglašavanje i rješavanje problema u zajednici.

ŠTO SU UDRUGE I ZAŠTO SE UKLJUČITI U NJIHOV RAD?

Civilno društvo u najširem smislu predstavlja građane koji se organiziraju kako bi ukazali na neki problem ili na neku potrebu u zajednici te ih riješili. Građani se mogu okupiti i osnovati **udrugu**. Mogu djelovati i neformalno, kao **pojedinci** organizirani oko građanske inicijative.

Razlozi radi kojih se građani organiziraju raznovrsni su:

1. društveni problemi (npr. siromaštvo)
2. potrebe određene skupine građana (npr. osoba s invaliditetom)
3. zajednički interesi (sportski, kulturni, umjetnički, zabavni, humanitarni)

Organizacije koje djeluju u civilnom društvu zovemo *organizacije civilnoga društva*. Udruge su najbrojniji oblik organizacija civilnoga društva.

PRONAŁAZAK
ISTOMISŁJENIKA

MOTIVACIJA I
PROAKTIVNOST

STRUČNA
PODRSKA

FINANCIJSKA
PODRSKA

DOBROBIT ZA
ZAJEDNICU

ZAŠTO POSTATI AKTIVAN GRAĐANIN?

Biti aktivan građanin omogućit će vam učiniti razliku u vašoj lokalnoj zajednici.

Možete iskazati svoje ideje i uvjerenja, te na taj način pomoći društvu ili pojedincu.

Također ćete dobiti niz drugih pogodnosti, kao što je daljnje razvijanje svojih vještina i znanja, poboljšanje mogućnost zapošljavanja i upoznavanje novih ljudi.

UKLJUČI SE!

Udruga Pozitiva Samobor

Adresa: Vrhovčak 61, Samobor

Mail: info@pozitivasamobor.hr

Mobitel: 0977917855

Ovaj projekt je sufinancirao Središnji državni ured za demografiju i mlade Republike Hrvatske.

Sadržaj objave je isključiva odgovornost Udruge za održivi razvoj Pozitiva Samobor.

